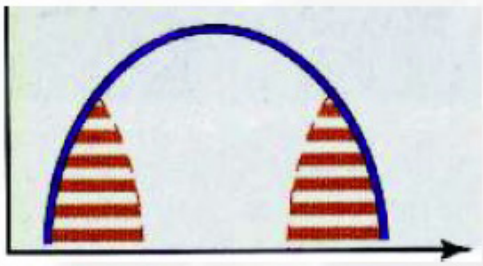
Pytania testowe etapu okręgowego XXIX Olimpiady Wiedzy Ekologicznej 12.04.2014 r.

1. W ekosystemach zachodzi proces sukcesji, dla którego cechą charakterystyczną jest to, że:
   a. stadium klimaksu to stadium o największym ubóstwie gatunkowym,
   b. zmiany następują w sposób przypadkowy, niemożliwy do przewidzenia,
   c. gatunki o dużym znaczeniu w fazach początkowych, tracą je w kolejnych stadiach seralnych.

2. Wykres przedstawia zakres tolerancji pewnego gatunku i obszar, do którego gatunek ten został zepchnięty przez konkurencję. Obszar zajmowany aktualnie przez ten gatunek to:

   a. optimum,
   b. minimum,
   c. pessimum.

3. Struktura przestrzenna populacji pod względem jej granic:
   a. jest stała i ściśle określona,
   b. może się zmieniać,
   c. granice są zawsze stale, a struktura przestrzenna może się zmieniać.

4. Ekologia i sozologia to:
   a. synonimy,
   b. ekologia stanowi część sozologii,
   c. sozologia jest częścią ekologii.

5. Nisza ekologiczna danego gatunku obejmuje kompleks uwarunkowań:
   a. wyłącznie biologicznych,
   b. tylko fizycznych,
   c. fizycznych, chemicznych i biologicznych.

6. Bioindykatory to:
   a. odczynniki organiczne do badania czystości wód,
   b. organizmy o wąskim zakresie tolerancji na dany czynnik środowiskowy,
   c. eurybionty.

7. Biocenoza miasta to:
   a. urbicenoza,
   b. urbanocenoza,
   c. urbanicenoza.

8. **Proces unieszkodliwiania przez bakterie związków chemicznych szkodliwych dla środowiska to:**
   a. **detoksykacja,**
   b. **rewitalizacja,**
   c. **biodegradacja.**

9. **Pło to:**
   a. **podmokły fragment łąki,**
   b. **strefa w jeziorze między pelagialem a litoralem,**
   c. **kożuch mchów, zwykle z grupy torfowców, unoszący się na powierzchni i zarastający jezioro dystroficzne.**

10. **Usuwanie trzciny pospolitej (*Phragmites australis*) z torfowisk, gdzie doszło do zaburzenia układu hydrologicznego ma na celu:**
    a. **usunięcie biomasy(źródło nadmiaru azotu i fosforu) i poprawę warunków świetlnych,**
    b. **zwiększenie przepływu wody przez torfowisko,**
    c. **stworzenie dogodnych siedlisk dla łosi.**

11. **Pod względem zasobów wodnych Polska należy do:**
    a. **potentatów w skali świata,**
    b. **zajmuje 22 miejsce w Europie,**
    c. **najuboższych krajów świata.**

12. **W przeliczeniu na statystycznego Polaka objętość 158 tys. m^3 dotyczy:**
    a. **zasobów wód podziemnych,**
    b. **odpływu rzecznego,**
    c. **zasobów wód powierzchniowych.**

13. **Nazwa tych organizmów wywodzi się z gwary góralskiej. Zaliczane są do grupy roślin beztkankowych. Występują w środowiskach wodnych i wilgotnych. Należą one do gatunków pionierskich, które jako pierwsze kolonizują nowe środowiska. Są to:**
    a. **porosty,**
    b. **grzyby,**
    c. **glony.**

14. **Najdłuższym jeziorem w Polsce jest:**
    a. **Gopło,**
    b. **Jeziorak,**
    c. **Śniardwy.**

15. **Podstawę klasyfikacji jednolitych części wód stanowi:**
    a. **stan/potencjał ekologiczny,**
    b. **stan chemiczny,**
    c. **jednocześnie stan/potencjał ekologiczny i stan chemiczny.**

16. **Żyzne gleby- czarnoziemy są charakterystyczne dla:**
    a. **torfowisk,**
    b. **lasów mieszanych,**
    c. **stepów.**

17. Kompostowanie odpadków organicznych to:
    a. zagrożenie dla fauny glebowej,
    b. właściwy sposób na użyźnianie gleby,
    c. wyłącznie negatywny element zagospodarowania działki.

18. Zbiorowiskiem leśnym, które pierwotnie zajmowało większą część obszaru naszego kraju a dziś należy do kategorii rzadkich jest:
    a. świerczyna,
    b. grąd,
    c. ols.

19. Obcym gatunkiem w naszych lasach jest:
    a. dąb czerwony,
    b. dąb bezszypułkowy,
    c. sosna limba.

20. Leśnym gryzoniem jest:
    a. nornica ruda,
    b. karczownik ziemnowodny,
    c. rzęsorek rzeczek.

21. Do grzybów nadrzewnych należą:
    a. rydz, muchomor czerwony, opieńka,
    b. żółciak siarkowy, opieńka, huba pospolita,
    c. huba pospolita, borowik, maślak.

22. Oryginalne bumerangi wykonywane są z drewna:
    a. dębowego,
    b. akacjowego,
    c. świerkowego.

23. Lasy Państwowe w 2014 r świętują jubileusz:
    a. 50-lecia,
    b. 90-lecia,
    c. 120-lecia.

24. W lasach regla górnego w Tatrach dominuje:
    a. świerk pospolity,
    b. modrzew europejski,
    c. jodła pospolita.

25. Wielkie sadzenie drzew i krzewów (1.000.000 sztuk) na Sardynii, które rozpoczęło się w styczniu 2014 r. było likwidacją zniszczeń po ubiegłorocznym kataklizmie:
    a. powodzi,
    b. huraganu,
    c. pożarów.

26. Mimo ustaleń prawnych dotyczących ograniczenia zawartości szkodliwych substancji stykających się z żywnością w przedmiotach użytku pojawiają się doniesienia o przypadkach zbyt wysokiej migracji ołowiu i kadmu z filiżanek. Źródłem tych metali jest:
    a. masa ceramiczna,
    b. barwniki stosowane do dekoracji,
    c. błędy technologii wytwarzania.

27. Biodegradacja odpadów opakowań zanieczyszczających środowisko następuje poprzez działanie:
    a. mikroorganizmów i grzybów,
    b. prądów zmiennych,
    c. wysokiego ciśnienia.

28. Kadm w organizmie człowieka kumuluje się w:
    a. tkance tłuszczowej.
    b. tkance łącznej,
    c. nerkach i wątrobie.

29. Pelagra to :
    a. zdrobnienie nazwy pelargonii,
    b. gatunek kraba,
    c. choroba wywołana niedoborem w diecie witaminy PP(niacyna).

30. Probiotykami nazywamy:
    a. środki kosmetyczne, regenerujące zniszczone włosy,
    b. leki zapobiegające alergii,
    c. wybrane szczepy bakterii wpływające korzystnie na równowagę mikroflory jelitowej.

31. Kraj europejski, który zamierza uprawiać genetycznie zmodyfikowaną roślinę zawierającą korzystne dla zdrowia wielonienasycone kwasy tłuszczowe omega-3 to:
    a. Niemcy,
    b. Anglia,
    c. Węgry.

32. Magnez należy do niezbędnych składników w diecie człowieka. Głównym jego źródłem są:
    a. produkty zbożowe,
    b. tłuszcze,
    c. owoce.

33. Tępienie szczurów w budynkach mieszkalnych to:
    a. botox,
    b. wiwisekcja,
    c. deratyzacja.

34. Podkowiec mały jest jednym z mniejszych naszych nietoperzy. Liczebność tego gatunku maleje i jest on objęty ochroną. Zagrożeniem dla podkowca są:

a. środki owadobójcze i środki ochrony roślin,
b. drapieżne ptaki prowadzące nocny tryb życia,
c. modernizacje obiektów architektonicznych odbierające dostęp do strychów - jego siedzib.

35. Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń:
1. Park narodowy to najwyższa forma ochrony w Polsce.
2. Powierzchnia parku narodowego nie może być mniejsza niż 500 ha.
a. oba są prawdziwe,
b. oba są fałszywe,
c. pierwsze jest prawdziwe, drugie jest fałszywe.

36. Ochrona strefowa dotyczy:
a. puchacza,
b. żurawia,
c. dzięcioła czarnego.

37. Gatunkiem chronionym, którego liczebność w ostatnich latach wyraźnie wzrosła jest:
a. ryś,
b. cietrzew,
c. bóbr.

38. Reliktem epoki lodowcowej jest:
a. modliszka zwyczajna,
b. borówka czernica,
c. malina moroszka.

39. Ryjówka malutka, najmniejszy żyjący w Polsce ssak objęty ochroną:
a. podobnie jak kret ryje podziemne tunele,
b. jest aktywna nocą,
c. jest niewytrzymała na głód, dziennie zjada więcej niż sama waży.

40. Roślinami leśnymi objętymi ochroną są:
a. niecierpek pospolity, obuwik pospolity, widłak goździsty,
b. lilia złotogłów, wawrzynek wilczełyko, widłak jałowcowaty,
c. przylaszczka pospolita, parzydło leśne, paprotka zwyczajna.

41. Aktualnie największym problemem w ochronie powietrza są:
a. freony,
b. zanieczyszczenia pyłowe,
c. azbest.

42. Urządzenie rejestrujące poziom dźwięku, to:
a. sonometr,
b. wakuometr,
c. wariometr.

43. Lej depresyjny zazwyczaj towarzyszy:
    a. głębinowej eksploatacji węgla kamiennego,
    b. otworowej eksploatacji siarki,
    c. odkrywkowej eksploatacji węgla brunatnego.

44. Rośliną często spotykana na hałdach górniczych jest:
    a. skrzyp olbrzymi,
    b. jesion wyniosły,
    c. podbiał pospolity.

45. Początkową fazą sukcesji na hałdach są zbiorowiska:
    a. łąkowe,
    b. antropogeniczne,
    c. leśne.

46. Ważnym elementem rekultywacji terenów po kopalniach odkrywkowych jest:
    a. odtworzenie w pełni funkcjonalnej warstwy gleby,
    b. wprowadzenie roślin fitomelioracyjnych.
    c. obie odpowiedzi są prawidłowe.

47. Jaki jest najbardziej właściwy sposób postępowania z olejami odpadowymi?:
    a. powinny być poddane procesowi regeneracji,
    b. należy je spalić w piecach,
    c. należy je poddać procesowi dezynfekcji.

48. Kryteria międzynarodowej organizacji IUCN określają:
    a. stopień zanieczyszczenia powietrza tlenkami siarki i azotu,
    b. stan zdrowotny drzewostanów,
    c. stopień zagrożenia poszczególnych taksonów na danym obszarze.

49. Park narodowy na mocy rozporządzenia powołuje:
    a. Prezydent,
    b. Rada Ministrów,
    c. wojewoda po zasięgnięciu opinii społeczeństwa.

50. Igrzyska olimpijskie w Soczi zorganizowano na terenie:
    a. parku narodowego,
    b. który wejdzie w obszar planowanego Soczińskiego Parku Narodowego,
    c. niezwiązanym z ochroną przyrody.

Zestaw 1

1. Oceń proces segregacji odpadów w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Ojcowskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: typ rozmieszczenia (struktura przestrzenna) gatunku a tempo opanowywania nowych środowisk.

(3 pkt.)

4. Omów jaką rolę w środowisku pełnią bobry.

(3pkt.)

5. Co to jest pozwolenie zintegrowane?

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces hibernacji i jakie znaczenie ma on dla przetrwania gatunku.

(5 pkt.)

Zestaw 2

1. Oceń stan czystości wód powierzchniowych w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Słowińskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: liczebność roślinożerców i drapieżców a stabilność ekosystemu.

(3 pkt.)

4. Przedstaw rolę jaką mogą pełnić pożary w lasach.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie opłata za korzystanie ze środowiska?

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces anabiozy i jakie znaczenie ma on dla przetrwania gatunku.

(5 pkt.)

Zestaw 3

1. Oceń stan czystości powietrza atmosferycznego w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Kampinoskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: struktura wiekowa populacji a prognozy udziału gatunku w biocenozie.

(3 pkt.)

4. Omów jakie znaczenie dla ekosystemów leśnych Polski ma program małej retencji.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie kara w dziedzinie ochrony środowiska.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces migracji i jakie znaczenie ma on dla przetrwania gatunku.

(5 pkt.)

Zestaw 4

1. Oceń stan zanieczyszczenia gleb w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Biebrzańskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: skład gatunkowy i liczebność fauny glebowej a tempo rozkładu materii organicznej w danym ekosystemie.

(3 pkt.)

4. Na wybranych przykładach omów aktualne antropogeniczne zagrożenia lasów w Polsce.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie użytek ekologiczny i określ procedury jego powoływania.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces gradacji i jakie znaczenie ma on dla przetrwania gatunku.

(5 pkt.)

Zestaw 5

1. Oceń stan wykorzystania odnawialnych źródeł energii w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Pienińskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: skład zadrzewień śródpolnych a różnorodność gatunkowa fauny agrocenozy.

(3 pkt.)

4. Scharakteryzuj formy ochrony przyrody w Lasach Państwowych w Polsce.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie obszar chronionego krajobrazu i określ procedury jego powoływania.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces introdukcji i jakie znaczenie ma on dla przetrwania gatunku.

(5 pkt.)

Zestaw 6

1. Oceń stan rekultywacji terenów zdegradowanych w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Wigierskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: gatunki inwazyjne a homeostaza ekosystemu.

(3 pkt.)

4. Na przykładzie Tatr wymień i podaj krótką charakterystykę pięter lasów.

(3 pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie Obszar Natura 2000 i określ procedury jego powoływania.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces tzw. walki o byt i jakie znaczenie ma on dla przetrwania gatunku.

(5 pkt.)

Zestaw 7

1. Oceń stan wykorzystania walorów przyrodniczych w turystyce w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Bieszczadzkiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: symbioza i pasożytnictwo a zmiany biocenozy jeziora.

(3 pkt.)

4. Przedstaw i krótko omów inne funkcje lasów poza produkcją drewna.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie Rezerwat Biosfery i określ procedury jego powoływania.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces selekcji i jakie znaczenie ma on dla przetrwania gatunku.

(5 pkt.)

Zestaw 8

1. Oceń stan zagospodarowania przestrzennego w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: konkurencja międzygatunkowa a bogactwo gatunkowe biocenozy łąki.

(3 pkt.)

4. Określ znaczenie drewna martwych drzew w ochronie różnorodności biologicznej lasów.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie pomnik przyrody i określ procedury jego powoływania.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces przystosowania gatunku do zmian klimatycznych i jakie znaczenie ma on dla jego przetrwania.

(5 pkt.)

Zestaw 9

1. Oceń stan produkcji certyfikowanej - zdrowej żywności w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Narwiańskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: zagęszczenie populacji i konkurencja wewnątrzgatunkowa a proces sukcesji na wydmach.

(3 pkt.)

4. Wymień i przedstaw krótką charakterystykę drzew gatunków lasotwórczych w Polsce.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie strefa ochrony ujęcia wody pitnej i określ procedury jej powoływania.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces zmian zasięgu występowania danego gatunku i jakie znaczenie ma on dla gospodarki człowieka.

(5 pkt.)

Zestaw 10

1. Oceń stan zagospodarowania elektro-śmieci w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Wolińskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: struktura płciowa populacji a udział i prognozy występowania gatunku w biocenozie.

(3 pkt.)

4. Na przykładzie wybranego gatunku scharakteryzuj ochronę ścisłą w lasach.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie okres ochronny i określ na wybranych przykładach przyczyny jego wprowadzenia.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces modyfikacji genetycznych roślin użytkowych i jakie znaczenie ma on dla gospodarki człowieka.

(5 pkt.)

Zestaw 11

1. Oceń stan ochrony przed hałasem komunikacyjnym w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Karkonoskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: baza pokarmowa a różnorodność gatunkowa roślinożerców pola uprawnego.

(3 pkt.)

4. Omów jaką rolę pełnią w lasach duże drapieżniki.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie okres karencji i określ na wybranych przykładach przyczyny jego wprowadzenia.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie na czym polega proces biodegradacji i jakie znaczenie ma on dla gospodarki człowieka.

(5 pkt.)

Zestaw 12

1. Oceń stan degradacji środowiska przyrodniczego w miejscu Twego zamieszkania i uzasadnij swą opinię.

(5 pkt.)

2. Podaj cel powołania i krótką charakterystykę Białowieskiego Parku Narodowego.

(3 pkt.)

3. Omów na wybranym przykładzie relacje: strategie reprodukcji w świecie roślin i zwierząt a sukces gatunku w adaptacji do warunków środowiska.

(3 pkt.)

4. Omów w jaki sposób leśnicy zapewniają ciągłość i trwałość naszym lasom.

(3pkt.)

5. Wyjaśnij co oznacza pojęcie geopark i określ na wybranych przykładach przyczyny jego wprowadzenia.

(5 pkt.)

6. Określ na wybranym przykładzie cechy krajobrazu kulturowego oraz oceń jakie znaczenie ma on dla gospodarki człowieka.

(5 pkt.)

Pytania dogrywki etapu okręgowego XXIX Olimpiady Wiedzy Ekologicznej

1. Udokumentowane zasoby dyspozycyjne wód podziemnych w Polsce stanowią:
   a. 10 % powierzchni kraju,
   b. ponad 40 % powierzchni kraju,
   c. ok. 70% powierzchni kraju.

2. Początki eksploatacji siarki w Polsce w okolicach Krakowa sięgają:
   a. początku XV w.,
   b. XVI w.,
   c. XVII w.

3. Dichlorodifenylotrichloroetan, to chemiczna nazwa:
   a. jednego z pierwszych powszechnie stosowanych, a generalnie zakazanych pestycydów,
   b. najbardziej toksycznego przedstawiciela polichlorowanych dibenzodioksyn,
   c. związku chemicznego powszechnie jeszcze stosowanego do dezynfekcji wody w krajach afrykańskich.

4. Najstarszy, znany w Polsce zakaz polowań dotyczył:
   a. tura,
   b. żubra,
   c. bobra.

5. Ekstynkcja gatunku to:
   a. dodatni trend, kolonizacja nowych obszarów,
   b. terytorialne lub globalne wymarcie,
   c. przypadkowe zawleczenie przez człowieka osobników na nowe terytorium.

6. Otwartym, dynamicznym układem ekologicznym jest:
   a. ekosystem,
   b. biotop,
   c. biom.

7. Przywrócenie rzece naturalnego, meandrującego koryta to:
   a. renowacja,
   b. renaturyzacja,
   c. reintrodukcja.

8. Przepływowe torfowiska o nie zaburzonym charakterze, nie przekształcone przez człowieka występują w Polsce jedynie w Dolinie:
   a. Biebrzy,
   b. Narwi,
   c. Rospudy.

9. Gatunki z rodzajów: granicznik, włostka i brodaczka to przedstawiciele:
   a. roślin,
   b. grzybów,
   c. porostów.

10. Zezwolenie na zbieranie i przetwarzanie odpadów wydaje w drodze decyzji administracyjnej w naszym kraju:
    a. marszałek województwa lub starosta,
    b. wojewoda,
    c. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska